

[Boligministeren]

Det kunne så tænkes, at der i vilkårene for salget indgår en efterregulering/et forbehold, men den mulighed er næppe særlig praktisk som følge af de fortolkningsvanskeligheder, situationen indebærer og de eventuelle følgende retssager, dette typisk kan føre til.

Afslutningsvis skal jeg fremhæve, således som det allerede er nævnt, at lejefastsættelsen for en ejendom kun indgår som én blandt flere faktorer ved vurderingen af ejendommens handelsværdi. Hvis det viser sig, at handelsværdien i konkrete tilfælde kan fastsættes på grundlag af den nuværende lejeindtægt sammenholdt med de øvrige faktorer, vil det ikke være rimeligt at hindre saneringselskabet i at afhænde ejendommen til den opnåelige pris. Det må herved tages i betragtning, at ejendommen ikke kan sælges endeligt, før lejerne – som det er nævnt ovenfor – på ny har fået den tilbudt på de vilkår, som er »accepteret« fra anden side. Der skulle på denne måde være givet beboerne en dobbelt sikring.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 198:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. (Danmarks Radio).

Af ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen).

(Fremsat 18/2 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Tastesen (S):

I princippet kan jeg på Socialdemokratiets vegne give tilslutning til, at Danmarks Radio skal have en ny styrelseslov, en mindre bestyrelse, et større programråd og et selvstændigt klagenævn, men i Socialdemokratiet er vi skuffet over, at ministeren ensidigt har rettet sig efter beretningen fra det ene parti, der har fremsat et beslutningsforslag her i Tinget, nemlig Det Radikale Venstre, og fuldstændig til 100 pct. har udarbejdet lovforslaget efter disse principper, men ikke har imødekommet det af Socialdemokratiet og SF stillede forslag til beslutning om styrelsen. Det gør, at uenigheden fortsat eksisterer, og derfor må jeg referere til, at vi på fire områ-

der har en afvigende mening i forhold til det forslag, ministeren har fremsat.

Vi mener, at Danmarks Radios medarbejdere fortsat skal repræsenteres i bestyrelsen med stemmeret. Den vil man tage fra dem. Vi mener, at det må være op til de enkelte politiske partier, som skal vælge medlemmer til den nye bestyrelse, at afgøre, hvorvidt det skal være folketingsmedlemmer eller ikke folketingsmedlemmer. Ingen skal bilde os ind, at en bestyrelse bliver mindre politisk, fordi man vælger ikke-politikere ind i den. TV 2-bestyrelsen er det klareste eksempel på, hvordan man får en bestyrelse, som helt klart handler politisk.

For det tredje mener vi, at man i bestyrelsen ikke kan nøjes med, at bestyrelsen udnævner direktionens medlemmer. Vi mener, at bestyrelsen også skal have ret til at udnævne både direktionens medlemmer og programcheferne. Det, man gør, er i virkeligheden at sige, at det er direktionen, der ansætter chefredaktøren for Danmarks vigtigste avis, TV-Avisen, og vel så også for den næstvigtigste avis, Radioavisen. Det kommer ikke bestyrelsen ved, det ordner direktionen selv. Mange medlemmer i regeringspartierne bagland med det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen i spidsen har i hvert fald indtaget det standpunkt, at en sådan bemyndigelse til direktionen er i strid med den opfattelse, man hidtil har haft.

Det 4. punkt drejer sig om programrådets sammensætning. Vi har tidligere givet et budskab om, at det er vigtigt, at den folkelige baggrund for det større programråds sammensætning er så bred som muligt. Og hvad er bredden i folkelighed mere end netop amtsprogramrådene? Det er et debatforum for regionalradioerne med hensyn til, hvad der foregår derude. Vi mener, at der inden for rammerne af dette programråd skal være plads til en repræsentant for hvert af de amtsprogramråd, der nedsættes.

Det er de fire punkter, det drejer sig om. Hvis ministeren er tilhænger af, at så vigtige beslutninger som den om Danmarks Radios styrelse skal træffes på et bredt grundlag, går vi til forhandlingsbordet under udvalgsarbejdet og søger at nå frem til et resultat her. Hvis ministeren ikke mener, der kan rettes i det, fordi han er klædt på af partierne hjemmefra, så man ikke må give sig på noget punkt her, anser jeg det for helt unødvendigt,

[Tastesen]

at dette lovforslag sendes til behandling i udvalget. Så kan man lige så godt gå direkte til anden behandling, så 90 medlemmer i dette ting kan gennemføre lovforslaget, som det er fremsat, men så har det jo ikke noget med forhandling og demokrati at gøre.

Flemming Jensen (KF):

Desværre har jeg ikke haft tid til at tælle op, hvor mange spalter forhandlingerne om Danmarks Radio fylder i Folketingets forhandlinger inden for bare de sidste år, men det skal nok være så mange, at man næppe kan kalde dette for hastværksarbejde. Der er i hvert fald sagt mange ord.

Udgangspunktet for forslaget her, opfatter jeg, er den konkurrencesituation, Danmarks Radio allerede befinder sig i, og som må føre til, at der skal, skal vi sige strømlines mere, og det søger man så at opnå bl.a. ved nedlæggelse af Radiorådet og en klarere kompetencefordeling.

Naturligvis vil det, som hr. Tastesen just har nævnt det, være kontroversielt, at man udelukker medlemmer af Folketinget. Vi kan støtte forslaget, ikke fordi vi føler, at folketingsmedlemmer er ringere end andre i al almindelighed, men fordi vi synes, det er meget fornuftigt med denne parallelitet til TV 2, og fordi folketingsmedlemmerne – ikke mindst de, der er medlemmer af finansudvalget – jo har en reel indflydelse på økonomien i begge sendere.

Vi er i Det Konservative Folkeparti enige i, at det er nødvendigt, at ansvaret mellem bestyrelse og generaldirektør placeres klart, som det også er gjort her. Der er naturligvis også nogen utilfredshed nogle steder med, at Radiorådet forsvinder. Det har måske nu og da kunnet undre mig, at nogle af dem, der er utilfredse, er de samme, som tidligere har lavet vrøvl over, at Radiorådet ikke havde evne eller vilje til at handle.

Danmarks Radio skal naturligvis lægge – og jeg citerer: »afgørende vægt på hensynet til informations- og ytringsfriheden«. Og videre: »Der skal i programudbudet tilstræbes kvalitet, alsidighed og mangfoldighed«. Og så står der i øvrigt, at der skal lægges vægt på saglighed og på upartiskhed. Det er da ikke noget nyt set i relation til radioens hidtidige regler, men det er noget nyt, at det nu står direkte i loven. Det er vi glade for, selv

om jeg ved, at saglighed og upartiskhed er noget af det, der kan fortolkes meget.

Den nye klagevej: jeg har den opfattelse, at den kan slå igennem. Det bliver ikke den nye bestyrelse, der skal behandle klagerne, de går til Danmarks Radio, men kan føres videre til det Radionævn, der nedsættes.

Det er imidlertid kun én side af sagen. En anden side er §§ 11 og 12, der omtaler de kommende programråd, og det er mit håb, at der gennem dem kan komme den debat, som er den største sikkerhed for, at alsidighedskravet opretholdes. Det kan lyde svagt, at disse råd kun er rådgivende og kan afgive udtalelser, men jeg tror, at de vil blive hørt, hvis de varetager deres interesser fornuftigt og rigtigt, og at de vil give vej til indflydelse også for lytter- og seerorganisationer.

Vi er i øvrigt meget tilfredse med, at ministeren specielt nævner disse organisationer; de får også i det nye forslag store opgaver.

Så nævner forslaget Danmarks Radios mulighed for at skaffe sig andre indtægter end licensen. Det er da i orden. Men Det Konservative Folkeparti vil gerne understrege, som det står i bemærkningerne til § 7 vedrørende eksternt salg osv.: »Der tilstræbes fuld indtægtsdækning, og der tilstræbes, at der udformes regler for prisfastsættelse, der sikrer imod konkurrenceforvridning i forhold til private virksomheder.«

Det er altså et strømlinet forslag, vi står med her, og det bør også noteres, at Danmarks Radio, når budgetrammen skal forelægges, også skal give oplysninger om produktivitetsudvikling og lønudvikling i gennemsnit.

Jeg hører ikke til dem, der farer rundt og siger, at noget er galt, at der foregår forkerte ting i denne eller hin institution, når jeg ikke kender den – når jeg ikke kender den nok, vil jeg hellere sige – men jeg har lov til at hævde, at der må være noget sundt i en sådan bestemmelse, der betyder, at man hele tiden skal sikre sig, at konkurrenceevnen er i orden, naturligvis programmæssigt, men også at man tager skyldigt hensyn til økonomien.

Vi er med disse bemærkninger klar til at gå positivt ind i udvalgsarbejdet og håber, at det bliver hurtigt færdigt af hensyn til Danmarks Radio, der har behov for at kende sin fremtidige styreform snarest muligt.

Helge Sander (V):

[Helge Sander]

Dette lovforslag burde have været fremsat for mange år siden. En virksomhed med mere end 3.000 ansatte og en omsætning på over 1,5 mia. kr. kan ikke byde sin ledelse en bestyrelse på 24 mand, som det har fungeret hidtil. Det er nødvendigt, også i den konkurrencesituation, der heldigvis er kommet på det sidste, at man har en mere effektiv top i en sådan organisation, altså en bestyrelse, der kan deltage i en egentlig ledelsesfunktion med hensyn til forenkling, modernisering og decentralisering, og de ting synes vi i Venstre er indeholdt i dette lovforslag fra kulturministeren, som vi til fulde kan støtte.

Vi mener for det første, at en bestyrelse på 11 medlemmer er af en meget passende størrelse, og det gælder også selve sammensætningen og udnævnelserne. Vi synes også, det er særdeles rimeligt, at der er en medarbejder, som har observatørstatus for at kunne følge forhandlingerne i Radiorådet eller bestyrelsen, som det nu kommer til at hedde, men modsat føler vi også, at det er naturligt, at det bliver som observatør, i betragtning af at man kommer til at behandle sine egne sager, og jeg må sige, at i den korte tid, jeg havde i Radiorådet, følte jeg nogle gange ubehag ved, at medarbejderne faktisk havde større direkte indflydelse end direktionen.

Med hensyn til folketingsmedlemmernes placering i den nye radiobestyrelse synes vi også, det er rigtigt, at denne mulighed ikke eksisterer. Vi siger, ligesom det allerede er sagt af den konservative ordfører, at der må være en parallelitet mellem TV 2 og TV 1, og ikke mindst da vi jo i finansudvalget skal tage samlet stilling til indtægtsgrundlaget for de to tv-kanaler, må de også på dette punkt være ligestillet.

Som punkt 4 har vi noteret med tilfredshed, at bestyrelsen kun ansætter direktionen, og at de øvrige ansættelser klares af generaldirektøren og direktionen. Det må være helt naturligt og også den mest effektive måde at lede en virksomhed på.

Vi vil også fra Venstre understrege vigtigheden af, at udformningen af programrådet bliver lavet rigtigt. Seer- og lytterorganisationerne har spillet en væsentlig rolle i Danmark gennem mange år; det skal de også fortsat have mulighed for, og jeg føler også, at de vil kunne spille en særdeles væsentlig rolle, hvis vi får programrådet rigtigt sammensat og dets funktionsmuligheder strikket

rigtigt sammen. Derfor glæder det også os, at det i bemærkningerne bl.a. er nævnt, at lyttere og seere ad den vej i hvert fald skal have mindst en tredjedel af de 20-30 pladser, som skal besættes i det centrale programråd. For øvrigt kunne det også meget let være således, at repræsentanter for disse organisationer kommer til at sidde i Radiorådet. F.eks. kunne hr. Willy Mølgaard udmærket blive udnævnt til at repræsentere et af de partier, som skal placere folk på de pladser, der nu er tildelt partierne; derfor mener jeg, at det ikke er ensbetydende med, at disse lytter- og seerorganisationer udelukkes. De har programrådet, og oven i købet har de mulighed for at komme med i den endelige bestyrelse ved hjælp af den udnævnelsesfremgangsmåde, der her er vedtaget.

Ud over disse 5 hovedpunkter vil jeg meget gerne også nævne de salgsmuligheder, som ligger i ministerens forslag, og jeg vil gerne henlede opmærksomheden på bemærkningerne til § 7, hvori der står:

»Blandt mulige indtægtskilder kan nævnes renteindtægter og indtægter ved salg af programmer til andre radiofonier, salg af video-programmer, salg af lyd-kassetter/grammofonplader, salg af »siderettigheder« og »knowhow«, udlejning af faciliteter, publikations- og forlagsvirksomhed m.v.«

Det synes jeg er et spændende afsnit, og det er et afsnit, som jeg håber Danmarks Radio kan få meget ud af. Vi har tidligere, umiddelbart før denne behandling, talt om produktivitet og effektivitet i en anden kulturel institution. Her mener jeg der ligger nogle muligheder for Danmarks Radio; hvis man forvalter sine pund rigtigt, vil man også her kunne få nogle rimelige indtægtsmuligheder, og jeg er ikke i tvivl om, at ressourcerne både teknisk og menneskeligt er til stede for at kunne udnytte denne mulighed.

Med hensyn til lovens ikrafttræden har der været drøftet flere tidspunkter. Lovforslaget nævner ikke en endelig dato, og derfor synes jeg, det har været spændende at høre, hvornår kulturministeren forestiller sig at dette lovforslag skal træde i kraft.

Ingerlise Koefoed (SF):

Hr. Helge Sander startede med at sige, at dette lovforslag skulle have været fremsat for flere år siden, og det er jeg sådan set enig i.

[Ingerlise Koefoed]

Allerede i folketingssamlingen 1980-81 fremsatte SF et forslag, som på mange måder mindede om dette her, et forslag om en ændring af Danmarks Radios styrelse, og sidste år blev der jo også fremsat ikke mindre end to forslag, dels et fra Socialdemokraterne og SF, dels et fra Det Radikale Venstre, så der er altså mange, der længe har været opmærksom på, at man ikke kunne køre videre med den måde at styre Danmarks Radio på, som man hidtil har gjort.

Jeg synes også, det er meget vigtigt, at man nu får effektiviseret Danmarks Radios styrelse, og at man får fjernet det Radioråd, som efter vores mening har været en utilfredsstillende blanding af politik og administration, noget, som har gjort arbejdet i Danmarks Radio vanskeligere, end det havde behøvet at være.

Om de enkelte punkter i forslaget vil jeg sige, at vi i SF, uanset hvad vi fremsatte af forslag sidste år, egentlig altid har haft den principielle indstilling, at så mange som muligt af de repræsentanter, vi havde rundt omkring, skulle være ikke-folketingsmedlemmer, fordi vi ikke går ind for dobbeltposter. Vi vil gerne bruge de dygtige folk, vi har, så meget som vi overhovedet kan. Derfor kan vi støtte det, der står her i forslaget om, at en del af bestyrelsens medlemmer skal udpeges af Folketinget, men ikke blandt Folketingets egne medlemmer.

Hvad vi derimod naturligvis ikke kan gå ind for, er, at medarbejderne kun skal have én repræsentant og tilmed en repræsentant uden stemmeret.

Man søger vel med dette forslag at modernisere ledelsen af Danmarks Radio; man søger at få en ledelsesmodel, der kan ligne ledelsesmodellerne i det private erhvervsliv. Men så kan jeg ikke forstå, at man kan komme med et forslag, der siger, at medarbejderne ikke skal have stemmeret i bestyrelsen. Hvis man ser på aktieselskaber, er så vidt mig bekendt $\frac{1}{3}$ af medlemmerne af et aktieselskabs bestyrelse fra personalet eller fra medarbejderne, og de fungerer i aktieselskabsbestyrelserne med fuld stemmeret. Naturligvis burde man gøre noget i samme retning i Danmarks Radios styrelse, og én er altså nærmest at gøre de medarbejdere, der trods alt skal udføre det daglige arbejde i Danmarks Radio, uhjælpeligt til grin, så det kan vi i hvert fald ikke gå ind for.

Vi kan gå ind for proceduren ved ansættelse i øvrigt. Vi kan gå ind for, at programrådet skal sammensættes på den foreslåede måde, men vil naturligvis gerne se på det, hr. Tastesen sagde om, at amtsprogramrådene også skal være repræsenteret i programrådet. Jeg må indrømme, at det har vi slet ikke tænkt på. Vi kan også gå ind for, at amtsprogramrådene fortsætter som hidtil, men vil nok gerne under udvalgsarbejdet have lidt oplysninger om, hvordan amtsprogramrådene har fungeret de forskellige steder i landet, for mit indtryk er, at de har fungeret vidt forskelligt fra sted til sted.

Så er der hele spørgsmålet om Danmarks Radios mulighed for at skaffe sig egne indtægter ved salg af produktioner osv. Det kan vi godt acceptere, men vi kan ikke acceptere, at man vil til at udleje studierne. Det kan ikke være rigtigt. Danmarks Radio skal have sine arbejdsrammer, sine studier og sine maskiner i fred, men jeg vil gerne henvise til den kronik, som forfatteren Erik Thygesen, der i øvrigt er SFs medlem af Radiorådet, havde i Politiken i går, og hvori han havde nogle efter vores mening meget inspirerende forslag om, hvordan man i Danmarks Radio kunne skaffe sig indtægter. Han foreslog bl.a., at man gjorde kostumetjenesten, som er forbilledlig, til en slags selvejende institution, som dels kunne betjene Danmarks Radio, dels måske TV 2 og lokal-tv og dels amatørteatre og privatteatre rundt omkring. Han foreslog, at Danmarks Radios personaleuddannelseskursus, som vel er det eneste virkelige mediekursus, vi har, skulle udvides til også at gælde andre mediearbejdere, og han foreslog, at man kunne gøre et eller andet særligt ud af det meget fine dukkeværksted og også give det en selvstændig rolle og en mulighed for at sælge dukker eller leje dukker ud til dukketeatre og til amatørteatre rundt omkring osv.

I det store og hele synes vi altså, det er et ganske acceptabelt forslag, men hvis ikke medarbejderspørgsmålet bliver løst på en anden måde, vil vi næppe kunne tiltræde forslaget.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Jeg håber, at jeg misforstod fru Ingerlise Koefoed, men jeg vil gerne være sikker på

[Tastesen]

det. Forstod jeg fru Ingerlise Koefoed rigtigt, når jeg forstod, at forslaget i den udformning, det har nu, hvor bestyrelsen udnævner direktionen og direktionen tager sig af programcheferne, er i overensstemmelse med SFs opfattelse? I så fald er det i hvert fald i modstrid med vort fælles beslutningsforslag af 3. december 1985. Jeg håber, det er en misforståelse. Jeg kan umuligt tro, at fru Ingerlise Koefoed mener, at chefredaktøren for tv-avisen er et direktionsanliggende og ikke et bestyrelsesanliggende.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg må sige, at jeg mente faktisk det, jeg sagde, men jeg vil selvfølgelig gerne i udvalget se, om der kan komme nogle andre argumenter frem. Det er rigtigt, at vi i vores fællesforslag sidste år lagde det frem på en anden måde; det er også rigtigt, at vi havde regnet med at sammenarbejde forslagene fra Det Radikale Venstre og fra Socialdemokratiet og SF, men jeg tror, vi ville være havnet nogenlunde dér, hvor man er havnet i denne sag.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Vi må sige, at endelig ser det ud til, at det lykkes. Hvad K. Helveg Petersen foreslog her i Folketinget for 14 år siden, og som han dengang stod næsten alene med, kan nu gennemføres og tilsyneladende i ret stor enighed.

Det er klart, at for Det Radikale Venstre er det en meget stor tilfredsstillelse at notere sig den udvikling, der er sket siden da. Det beslutningsforslag, som vi fremsatte for et års tid siden om samme sag, har nu været grundlaget for det lovforslag, som regeringen og Det Radikale Venstre i fællesskab har udarbejdet. Jeg tror ikke, at jeg overdriver ved at sige, at det er dette radikale beslutningsforslag, der er fulgt med visse tilføjelser, med visse korrektioner og med visse udbygninger, men hovedlinjerne er de samme. Det er selvfølgelig meget tilfredsstillende, når vi erindreren debatten for et års tid siden, hvor der vel nok i det alt væsentlige var størst enighed mellem Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre.

Jeg synes, det er meget tilfredsstillende at notere sig, at ikke mindst SF vedstår denne enighed, som den kom til udtryk for et års

tid siden, og jeg kan ikke se, at der ikke skulle være mulighed for, at vi måske endog ved en meget kortvarig udvalgsbehandling af lovforslaget kan opnå en meget stor bredde bag ved forslaget. Det tilstræber vi i det mindste.

Men det er klart, at når vi har et forlig med regeringen om udgangspunktet, så skal de bevægelser, der skal foretages i retning af at få større opbakning fra Folketinget, også ske i overensstemmelse mellem regeringspartierne og Det Radikale Venstre.

Det afgørende, som dette lovforslag fører frem til, er, at der virkelig åbnes for, at Danmarks Radio kan afbureaukratiseres. Jeg mener, at der hermed virkelig skabes en mulighed for, at de store papirdynger, som følger enhver selv mindre beslutning i Danmarks Radio, kan reduceres til nogle få ark.

Jeg tror, at driftsledelsen ret hurtigt vil opdage, at mindst halvdelen af den tid, den anvender på mødeaktiviteter i forbindelse med den 24 mand store bestyrelse, kan spares, samtidig med at man opnår en større aktivitet internt vedrørende det, som er hovedopgaven for Danmarks Radio, nemlig at producere programmer, så det er helt fint, at tingene udvikler sig nu, som de gør.

Så har hr. Tastesen – og det kan jeg komme ind på i en senere omgang – nævnt nogle punkter, som er til fortsat drøftelse. Det Radikale Venstre er parat til at drøfte alle de punkter, som hr. Tastesen har nævnt, men vi mener, at et par stykker af dem nok bør opgives af Socialdemokratiet – jeg skal senere komme ind på hvilke. Men det tjener ikke noget formål, at jeg her skulle skjule, at Det Radikale Venstre også har givet et bidrag til forliget, om jeg så må sige, om dette lovforslag, og det består bl.a. i, at den medarbejderrepræsentant, som vi også havde med i vort forslag – men dengang med stemmeret – nu er blevet til en medarbejderrepræsentant uden stemmeret. Det vil vi meget gerne forhandle om under udvalgsarbejdet.

Men hr. Tastesen skal ikke stille efter et langvarigt forsinkende udvalgsarbejde med risiko for, at ingenting kan vedtages. Skulle det vise sig, at det også i denne sag som under TV 2-forhandlingerne er det, der er Socialdemokratiets hensigt, er der altså mandater nok bag dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg ville netop have spurgt hr. Bilgrav-Nielsen, om hans ønske om at få et bredt flertal bag dette forslag måske også kunne vise sig ved en åbning over for en medarbejderrepræsentants reelle deltagelse i Danmarks Radios ledelse, men jeg har sådan set fået svar. Jeg håber, at vi kan forhandle os frem til enighed i udvalget.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg vil gerne starte med at lykønske ministeren med, at han er nået til vejs ende. Jeg tror, jeg kan gøre mig en ganske klar forestilling om, hvor mange anstrengelser der ligger bag ved det, og jeg behøver ikke at sige, at mit parti absolut ikke synes om en hel del af det, men naturligvis stemmer vi da for det, for jeg tror ikke, nogen kunne være nået længere, end ministeren er nået. Absolut ikke. Og så skal jeg da straks i relation til de bemærkninger, der for nylig blev udvekslet om medarbejderrepræsentanter, sige: ét af de bolsjer, der får dette til at glide ned, er, at medarbejdernes helt utilladelige indflydelse fjernes i sager, hvor de selv står anklaget, hvor deres egne ting er rejst. Jeg kan med mange års erfaring sige, at adskillige sager er afgjort i Radiorådet til medarbejdernes gunst ved hjælp af to medarbejderrepræsentanters stemmer. Det er helt utilladeligt. Det nævnes fra radikal side, at det kan man forhandle om i udvalg. O.k., men så nedlægger Centrum-Demokraterne veto. Centrum-Demokraterne er som regeringsparti ikke med til at støtte lovforslaget, hvis medarbejderne får denne indflydelse igen. Det er vores ubetingede betingelse for at støtte lovforslaget, at man ikke giver medarbejderne den indflydelse, de har haft hidtil. Det har været usmægtigt, det har vist sig at være skadeligt i mange situationer, og det må naturligvis ikke gentages.

Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at sige noget pænt om Radiorådet. Det er helt urimeligt, som Radiorådet er blevet behandlet i offentligheden. Det er ikke Radiorådets skyld, det er pressens skyld. Der er aldrig i de år, jeg har været med, givet noget som helst fuldgyldigt referat eller blot et indtryk i pressen af, hvad det var, der virkelig foregik. Man har fortrinsvis brugt radiatorådsmøderne til at gøre nar af enkelte radiatorådsmedlem-

mer, til at føre ting frem, som var helt uden betydning, som kunne være lidt sjovt, hvormod de vigtige debatter om radiopolitik, der har taget 6-7 timer, aldrig er blevet refereret på nogen som helst tilfredsstillende måde i landets presse. Derved har man givet befolkningen et indtryk af, at radiatorådsmedlemmerne nærmest var en latterlig forsamling. Det har man kunnet læse i avisen, men det stemmer overhovedet ikke med, hvad der er tilfældet. Det vil jeg gerne have lejlighed til at sige som en, der har siddet der i mange år. Jeg er ikke blevet dårligt behandlet af pressen, det har aldrig skortet på omtale, hverken god eller dårlig, men mange kolleger, som har lavet indlæg hjemmefra på 20 minutter eller en halv time, som jeg ved der ligger mange, mange timers arbejde bagved, har knap nok fået deres navn nævnt. Det vil jeg lige sige.

Ellers vil jeg blot sige, at når Centrum-Demokraterne er betænkelige, er det, fordi vi er bange for, at alsidigheden, som er så vigtig, ikke er tilstrækkelig beskyttet i lovforslagets tekst, men det kan vi vende tilbage til i udvalget. Når vi tillægger lovforslagets tekst så stor betydning, er det, fordi der nu ikke længere er andre end juristerne til at sørge for, at alsidighedskravet bliver overholdt. Programrådet tillægger jeg ikke nogen som helst betydning i den forbindelse ud fra de erfaringer, man har. Programrådet får ikke nogen som helst afgørende indflydelse på, at alsidighedskravet overholdes. Det gør kun juristerne, og derfor er det vigtigt, at dette lovforslag udformes sådan, at ingen kan være i tvivl om, hvad man forstår ved alsidighed. Centrum-Demokraterne vil i udvalget lægge frem vores gamle betragtninger over alsidighed med tre hovedkrav: 1) at Danmarks Radio aldrig tager stilling i kontroversielle spørgsmål, 2) at ingen medarbejder i udsendelserne tager stilling til kontroversielle spørgsmål. Og 3) det, der hedder fairness: at ingen personer, ingen institutioner, ingen firmaer må angribes i Danmarks Radio, uden at de får lejlighed til at forsvare sig på lige vilkår med angriberne. Det er for os alsidighed. Det havde vi gerne set nedfældet i lovens tekst. Med radikal medvirken kunne det naturligvis ikke lade sig gøre, det er jeg fuldstændig klar over, men vi håber at få det så meget ind i udvalgets bemærkninger, at ingen jurist i fremtiden kan være i tvivl om,

[Erhard Jakobsen]

hvad man forstår ved alsidighed, når det nu er nævnt her i lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Jeg kan altså forstå, at hr. Erhard Jakobsen ønsker udvalgsarbejde. Faktisk burde det ikke være nødvendigt efter den tale, som hr. Erhard Jakobsen holdt her, for nu er blokeringen jo lavet. Vi har fået tilbagemeldinger om, at når det gælder folketingsmedlemmers ret og adgang til at komme i den nye radiobestyrelse, har både regeringen, Det Radikale Venstre og nu SF hele tiden haft den opfattelse, forstår jeg. Når det gælder, hvem bestyrelsen kan udnævne til direktion, er tilbagemeldingen jo tilslutning fra SF, og så er det eneste spørgsmål af virkelig kontroversiel karakter, som er tilbage, om medarbejderne skal have stemmeret eller ikke, og det er der blokeret for. Regeringskrise, CDs udtræden af regeringen, eller hvad det nu kan føre til, det tør jeg ikke sige, men er det ikke bare at blæse sig op og så falde ned igen i denne sag, hr. Erhard Jakobsen? Eller er det virkelig CDs mening helt klart at stå fast og stemme anderledes end regeringspartierne, hvis der skulle opnås et bredt forlig om, at medarbejderne skal have stemmeret i bestyrelsen?

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Ja, hr. Erhard Jakobsen er jo stadig medlem af Folketinget, hører vi, men han har for nogen tid siden forladt Radiorådet. Jeg vil ikke hævde, at det har gjort Radiorådet bedre, men jeg vil hævde, at der har været lidt mindre mistænkeliggørelse af Danmarks Radios medarbejdere i Radiorådet i det seneste års tid. Jeg synes, det er groft af hr. Erhard Jakobsen at udlægge det sådan, at medarbejdernes deltagelse i debatterne om sager, der vedrører dem selv, burde være årsag til, at de ikke skal deltage i denne bestyrelse, når det netop af dette lovforslag fremgår, at på dette område sker en af de største ændringer. Men måske er hr. Erhard Jakobsen ikke kommet til punkt 4 i lovforslagets § 1 endnu.

Det drejer sig jo netop om, at nu skal bestyrelsen ikke mere, som det nuværende Radioråd, sidde og behandle klager over programmer. Hvis ikke man er tilfreds med det

svar, man får i fremtiden fra driftsledelsen, som alene får ansvaret for programvirksomheden, kan man klage videre til et medienævn, men ikke til bestyrelsen. Hr. Erhard Jakobsen skal indstille sig på, at der oprinder en ny tid, også i Danmarks Radio, hvor det er slut med den slags bråvallaslag, som ikke mindst hr. Erhard Jakobsen nogle gange med rette har udkæmpet, men som også nogle gange er gået langt over gevind.

Så vil jeg godt sige til hr. Erhard Jakobsen, at hvis han nu stiller sig så stejlt, at han vil blokere for den interesse, jeg har forstået der har været hos andre regeringspartier for at forhandle denne sag til bred enighed i Folketinget, så afskærer det ikke Det Radikale Venstre fra om nødvendigt for en mindre del af dette lovforslag eventuelt at søge et andet flertal for ændringer. Vi vil ikke lade os kujonere af hr. Erhard Jakobsen.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg har nu ikke haft indtryk af, at det har været mig eller mit parti, der her i salen har haft den afgørende indflydelse på en hel række lovforslag gennem de seneste år; det er vist snarere de Radikale, der har kujoneret alle os andre ved næsten enhver given lejlighed – og der har jo været mange.

Må jeg sige, at det var ikke Radiorådets mulighed for at udnævne personer og alt det dér, jeg tillagde den afgørende betydning, og derfor mener jeg ikke, at politikerne mister noget som helst ved, at de ikke længere får den mulighed, for den har nærmest skadet politikernes omdømme. Det var diskussionerne om ansættelse af personer, der trak Radiorådets renommé ned.

Den anden diskussion, vi har haft om programvirksomheden, ville have været aldeles fortræffelig, hvis den bare var blevet refereret, og da er jeg selvfølgelig stolt over hvert ord i den radikale talers misbilligelse af mig, for det er et ridderslag. Hvert eneste ord fra den side i den forbindelse betragter jeg som en anerkendelse af det arbejde, jeg har udført, og det er jeg fuldt tilfreds med.

Jeg kan ikke godkende, at medarbejderne nu skulle have en adgang, blot fordi det sker.

Men all right, når jeg sagde veto, mener jeg dermed, at medmindre der på andre punkter gives ganske væsentlige indrømmel-

[Erhard Jakobsen]

ser, f.eks. ved udmøntning af alsidighedsbetingelser, var det ment sådan, som det blev sagt før. Men det er klart, at et udvalg er der for at forhandle, og hvis vi skulle gøre det i vores øjne fantastiske og ændre os, må der også ske en fantastisk ændring på nogle andre punkter, og dette så vi da meget gerne. Det var altså sådan, som det lå nu, jeg sagde det.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Nå, men så var det alligevel meget nyttigt, at man vovede at tage ordet mod Danmarks Radios største orakel til dato.

Jeg kan godt sige til hr. Erhard Jakobsen, at jeg bider ikke spids på den, at Det Radikale Venstre i radiorådssammenhæng og her i Folketinget i radiorådsdebatter nogen sinde har vendt os imod krav om alsidighed i Danmarks Radio, og hr. Erhard Jakobsen får ikke problemer med mig, hvis han ønsker, at det i betænkningen skal understreges, at der fortsat skal være alsidighed i Danmarks Radio. Der, hvor vi nogle gange har været på kollisionkurs, hr. Erhard Jakobsen og Det Radikale Venstre, er, når hr. Erhard Jakobsen har villet udstikke linjerne for, hvad han mente burde være kravene i alle henseender til Danmarks Radio, og det er noget ganske andet.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Køefoed (SF):

Jeg må sige, at da jeg gik herved i salen i dag, var det med denne sædvanlige: åh ja, men der er jo indgået forlig om den sag, så der er jo ikke noget som helst at gøre.

Jeg er blevet meget opmuntret af den debat, der har været her, for det lader til, at der er mulighed for at føre forhandlingerne videre i Folketingets kulturudvalg, og det glæder jeg mig da over.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Op jeg er sikker på, at der vil være en udmærket formand til at lede disse forhandlinger; det lover også godt for forhandlingernes videre forløb.

Jeg vil blot sige til hr. Bilgrav-Nielsen, at Det Radikale Venstres vilje til at få fastslået,

hvad man forstår ved alsidighed, kommer til at stå sin prøve. Jeg nævnte her i dag, hvad CD i lovforslag her i Tinget to eller tre gange har gjort opmærksom på der måtte stå i loven, for at man kunne sige, hvad alsidighed var. Det må de jurister vide, der skal tage stilling til det senere. Derfor må det stå klart i loven, og det er givet, at det punkt spiller en stor rolle for os.

Med hensyn til lovforslagets ikrafttrædelse kan jeg ikke se, at der er noget at haste efter. Hvorfor ikke lade det nuværende Radioråd fortsætte et stykke tid? Jeg synes ikke, der er grund til at jage alle disse ting igennem. Så der er noget at forhandle om i udvalget.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg synes, det er fint, hvis der bliver forhandlet. Jeg bliver godt nok overrasket, hvis det kommer til at finde sted i kulturudvalget, men man skal ikke forsværge noget. Alle afgørende mediepolitiske forhandlinger har jo indtil nu foregået alle andre steder end i Folketingets kulturudvalg. Det ved alle de ærede debattører, der ustandselig henviser debatten til kulturudvalget, jo også. Jeg er ikke helt klar over, hvorfor vi til stadighed skal bilde befolkningen ind, at der sker noget i det udvalg. Men blæse være med det.

Det, jeg ville spørge om, var egentlig det her med alsidigheden. Vi har jo i lovforslagets bemærkninger en gennemgang af de principper for programvirksomheden, som gælder for Danmarks Radios vedkommende, og der er en gennemgang af, hvad man mener med saglighed, hvad man mener med upartiskhed, hvad man mener med alsidighed, og hvad man mener med informations- og ytringsfrihed. Der er også en understregning i bemærkningerne af, at forudsætningen for lovforslaget er, at de retningslinjer fortsat gælder. Det synes jeg er stort set så klart, som sådan noget nu kan blive.

Jeg vil godt spørge hr. Bilgrav-Nielsen, om han synes, at det er tilfredsstillende, eller om der i øvrigt er grund til at foretage sig noget. Jeg er da enig med hr. Bilgrav-Nielsen i, at lige præcis i den type spørgsmål plejer der at være solid enighed mellem Det Radikale Venstre og bl.a. os, og det er der sådan set ikke nogen grund til at gøre mere ud af.

[Tinning]

Jeg vil godt spørge: synes hr. Bilgrav-Nielsen, at de beskrivelser, som ligger her, og som jeg i øvrigt synes er udmærkede, er gode nok, eller mener hr. Bilgrav-Nielsen, at der er grund til at ændre dem?

Første næstformand (Knud Østergaard):

Der bliver en sidste kort bemærkning til hr. Bilgrav-Nielsen. Derefter en sidste til hr. Erhard Jakobsen, og så går vi over til ordførerrækken. Hr. Bilgrav-Nielsen får en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil gerne have lov til at citere et lille stykke fra den foreslåede § 6, stk. 1, det sidste og det næstsidste punktum. Det er et langt stykke, som forklarer, hvad alsidighed består i, og der står afslutningsvis:

»Der skal i programudbudet tilstræbes kvalitet, alsidighed og mangfoldighed. Ved informationsformidlingen skal der lægges vægt på saglighed og upartiskhed.«

Vi vil meget gerne understrege dette i betænkningen.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg må først sige, hr. Tinning har misforstået situationen. Han troede, der skulle laves forlig mellem VS og de Radikale. Det var dog vist ikke det, der var på tale. Der var tale om, hvilke indrømmelser man kunne give CD, hvis man skulle forhandle med hensyn til medarbejdere.

Vi har formuleret ganske klart, og det vil blive gentaget i udvalget, hvad alsidighed bør indeholde, og det er ikke det, Radiørådet engang har indeholdt, det kender jeg temmelig godt. Det har jeg været med til at protestere imod, da man i sin tid vedtog det, for det har nemlig gjort det muligt for Radiørådet gang på gang at beslutte, at noget var i overensstemmelse med alsidighedskravet, til trods for at det ikke ville være i overensstemmelse med nogen af de tre krav, jeg nævnte her før.

Det er derfor, det er vigtigt for CD at få fastslået, at ved alsidighed skal man forstå noget ganske bestemt. Det var de ting, jeg nævnte før. Det er det, der er CDs forhand-

lingsgrundlag, hvis man mener, man skal bruge os til at forhandle med i udvalget – jeg siger: hvis man mener det.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil begynde med at sige, at mit parti kan tilslutte sig det af ministeren fremsatte forslag.

Vi mener, som det også er fremgået af debatten her i dag, at formålsparagraffen er meget væsentlig. Vi synes, kulturministeren har haft en heldig hånd med hensyn til formuleringerne: kvalitet, alsidighed og mangfoldighed, også når det om informationsformidlingen siges, at der skal lægges vægt på saglighed og upartiskhed. Vi vil da meget gerne under det udvalgsarbejde, der forestår, være med til yderligere at præcisere og klarlægge det, men vi vil gerne sige, at der er lavet et godt stykke arbejde. Naturligvis kan også det, der er virkelig godt, gøres bedre, da det for os er utrolig vigtigt, at formålsparagraffen ikke giver anledning til misforståelser.

Vi mener, at den efterkritiske debat er overordentlig væsentlig, og jeg vil sige som en, der har siddet nogle år i Radiørådet, at jeg synes, vi har haft mange spændende efterkritiske drøftelser, og det håber jeg i fremtiden vil være tilfældet i det programråd, som skal nedsættes. Vi mener, det er væsentligt, at det ikke blot bliver et udvalg, der mødes en gang imellem, men som mødes hyppigt.

Derfor skal det være mit ønske, når der udarbejdes en vedtægt for både bestyrelsens arbejde og programrådets arbejde, at programrådet løbende er med i en efterkritisk drøftelse med direktionen og også med bestyrelsen – eller i hvert fald repræsentanter for bestyrelsen. Jeg har med tilfredshed bemærket, at lytterorganisationer skal have en central placering i programrådets arbejde, så denne brede, folkelige berøring, kontakten med brugerne, kommer så stærkt frem som muligt i den efterkritiske debat, drøftelsen af de forskellige udsendelser.

Hvad bestyrelsen angår, mener jeg, det er vigtigt med en præcisering af, hvad der er bestyrelsens opgave, at vi her får, skal vi sige en koncernbestyrelse, en mindre og dermed mere handlekraftig bestyrelse.

Jeg har også bemærket, at det understreges, at der ved nedsættelsen af bestyrelsen

[Kofod-Svendsen]

skal tages hensyn til Folketingets politiske bredde. Det tolker jeg sådan, at de forskellige partier i Folketinget hver især bliver repræsenteret. Jeg kan godt se, at det, hvis der er flere end ni partier, giver problemer, men ellers må forudsætningen være, at de forskellige partier bliver repræsenteret. Sådan tolker jeg formuleringen »Folketingets politiske bredde«, og jeg ville gerne, om det var muligt at få den tolkning bekræftet.

Der har været noget debat om, hvem der kan og bør sidde i den bestyrelse, og jeg synes, det er rigtigt, at man har nævnt det uheldige sammenfald, der kan være, hvis nogen sidder både i Danmarks Radios bestyrelse og i finansudvalget, der jo er medbestemmende vedrørende Danmarks Radios økonomi og TV 2's økonomi. Jeg forstår, at det er ligesom nerven i forslaget, og det synes jeg er en rigtig iagttagelse.

Poulsgaard (FP):

Vi har fra mit partis side gang på gang foreslået Radiorådet nedlagt, men det var så sandelig under andre forudsætninger. Det var, at vi fik en fri radio og et fjernsyn, der var reklamefinansieret. Det er der overhovedet ikke snak om her. Derfor er det et elendig forslag, ministeren kommer med.

Jeg synes også, det kan give anledning til kuldegysninger, at de Radikale erklærer deres store tilfredshed med dette lovforslag. Det forstår jeg godt, for det er de Radikale, der har udarbejdet det. Det må give den borgerlige regering kuldegysninger, jeg kan ikke se andet, men den er parat til at sluge det hele.

Jeg vil gerne herfra sige tak til hr. Erhard Jakobsen for det første indlæg, han kom med, men også tak for det, han har gjort i Radiorådet. Der mangler vi flere folk af hr. Erhard Jakobsens støbning.

Hvorfor var Fremskridtspartiet ikke med til at spare? Vi vil da ellers altid spare. Hvorfor vil vi så ikke spare de lønninger? Vi vil ikke spare lønningerne til Radiorådet under det nuværende system. Vi kunne påvise mange steder, hvor man kunne spare. Man kunne begynde med ligestillingsproblematikken, hvor Danmarks Radio roser sig af, at man har lige mange kvindfolk som mandfolk ansat. Der er snart ikke en udsendelse, uden at der skal både en mand og en kvinde til at

speake. Det er fuldstændig vanvittigt, når man husker, hvad Niels Grunnet kunne i sin tid. Der skal tyve speakere til én radioudsendelse.

Og så én ting til: medarbejderindflydelse, medarbejderindflydelse. Jamen medarbejderne kan få indflydelse ved at vælges via Folketinget. Der er en masse journalister i Danmarks Radio, der kommer ind i Folketinget, og de kan komme ind i Radiorådet. Det kan ikke være rigtigt, sådan som hr. Erhard Jakobsen også sagde. Derfor var jeg lidt ked af, at anden gang hr. Erhard Jakobsen gik herop, begyndte han at moderere det. Nej, de kan vælges til Folketinget, og så kan de simpelt hen lade sig vælge til Radiorådet; så kan de få medarbejderindflydelse.

Det er et meget, meget dårligt forslag. Jeg kan slet ikke forstå, hvad det er, man tænker på. Jeg fatter og begriber det ikke. Derfor håber jeg ikke, at lovforslaget bliver vedtaget, inden valget kommer; så kan der måske komme et andet flertal.

Vi ved jo, hvem der styrer Danmark, hvem der styrer diskussionen i Danmark. Det gør radio- og tv-journalister. Hvis der dør fisk i Kattegat, oh, en katastrofe. At der ryger nogle fabrikker og noget landbrug og den slags ting med, gør ingenting.

Derfor er det selvfølgelig uhyre vigtigt, at det er politikere, der har indflydelse på, hvordan Danmarks Radio skal ledes. Det er selvfølgelig rigtigt nok, at politiske partier stadig væk vil sige: nu vil vi have ham eller hende til at sidde i den bestyrelse, der nu skal være, men vi ved også, at der er en papirdyngekomunikationsbrist, eller hvad man kalder det. Det er meget vigtigt, at de, der er med i beslutningerne herinde, også er med i Danmarks Radios beslutninger, så længe vi har den nuværende form. Derfor vil jeg advare så kraftigt, som jeg overhovedet kan.

Fru Ingerlise Koefoed sagde: jamen det var da forfærdeligt, hvis der skulle lejes nogle lokaler ud i Danmarks Radio, for det var Danmarks Radio – nu fik jeg nok noteret ned, men kan jeg selv læse, hvad jeg har skrevet? Nej, det kan jeg ikke. . . men det var noget om, at det var Danmarks Radio og der var ikke plads til andre.

Jeg vil godt foreslå fru Ingerlise Koefoed, at hun en ganske almindelig hverdag tager en tur ud i Gyngemosen og ser, hvor lidt

[Poulsgaard]

kontorerne bliver brugt. Det ville være en kæmpeanledning til at udleje. Jeg vil også foreslå fru Ingerlise Koefoed – nu rejser man jo meget her i Folketinget – at man tager ud og ser, hvordan andre studier kan klare sig med meget mindre.

Der er rigelige muligheder for at spare. Derfor har vi selvfølgelig råd til at bevare Radiorådet. En meget dårlig idé.

Jeg tror nok, jeg har fået det hele med. Vi kunne jo også snakke om det eneste, Danmarks Radio er god til: at sætte licensen op. Nu kan vi igen se, at licensen skal op, og det er lige så fantastisk som Det Kongelige Teater. Vi er i en situation, hvor vi får en masse lokalradioer.

Danmarks Radio mister kunder hver evige dag. Vi lejer videofilm. Jeg gør i hvert fald, for det, Danmarks Radio og TV sender ud, er da ikke værd at se på. Vi, der bor i Vestjylland, må heller ikke tage satellitprogrammer ned, så vi er tvunget til at se Danmarks Radio. Det er – nej, det må jeg ikke sige, et grimt ord, så jeg skal holde mig. Vi lejer simpelt hen nogle videofilm.

Danmarks Radio mister kunder hver evige dag. Andre firmaer, der mister kunder hver dag, prøver at lave et bedre produkt, at rationalisere, at spare lidt. Danmarks Radio har én eneste løsning: licensstigning, og det bifalder den borgerlige regering. Jeg forstår det ikke.

Jeg tror nok, jeg har sagt, at vi ikke kan støtte lovforslaget.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg må måske minde om, at der er intet i forretningsordenen, der forhindrer, at man citerer sig selv.

Tinning (VS):

Som andre har været inde på, har vi diskuteret dette spørgsmål utallige gange, og VS har hver eneste gang sagt, at vi synes, det er en aldeles udmærket idé at få fjernet Radiorådet, som gør betydelig mere skade end gavn.

Vi synes også, det er en udmærket idé, at vi nu får noget mere klaring på, at bestyrelsen skal holde sig til økonomien, rammerne for arbejdet og ansætte en direktion og i øvrigt lade være med at blande sig i ret meget andet.

På den måde synes vi det er meget godt startet af regeringen. Men selve forslaget har vi alligevel ikke ret meget sympati for, og det hænger selvfølgelig sammen med det, som meget af diskussionen nu har drejet sig om, nemlig bestyrelsens sammensætning.

Så vidt jeg kunne udlede, har forhandlingerne vist, at et af de helt afgørende spørgsmål, nemlig medarbejdernes indflydelse, er op til de Radikale. Det er sagt fra Socialdemokratiets side, fra SFs side, fra VS' side, at selvfølgelig kan man ikke forestille sig, at vi kan have en bestyrelse for Danmarks Radio, hvor medarbejderne ikke engang har stemmeret.

Tilbage er egentlig kun, om Det Radikale Venstre vil holde sig til alliancen med hr. Erhard Jakobsen og de andre, eller, som hr. Bilgrav-Nielsen selv var inde på det, om man i givet fald kunne føle sig tvunget til, tror jeg det hed, eventuelt at lave en mindre ændring sammen med nogle andre end dem, man i øvrigt har samarbejdet med. Jeg synes, at forslaget om medarbejderindflydelse i bestyrelsen er så afgørende, at Det Radikale Venstre skulle holde fast ved et godt udgangspunkt, nemlig Det Radikale Venstres eget forslag, for det tidligere forslag fra Det Radikale Venstre, vi havde fremme i december måned 1985, talte lige præcis om, at der skulle være én medarbejderrepræsentant i Danmarks Radios bestyrelse. Dengang var der ikke noget om, at vedkommende ikke skulle have stemmeret.

Men som sagt: det er afgørende, at det bliver Det Radikale Venstre, og jeg kan ikke gøre meget andet end give et klart signal om, at vi selvfølgelig synes, at medarbejderne bør repræsenteres i bestyrelsen, og at de bør have stemmeret.

Vi synes, hvis det var os, der skulle lave det her, at medarbejderne skulle repræsenteres meget stærkere, og vi synes især, at der skulle være en meget højere grad af brugerindflydelse. Den anden ting, vi har imod det her, er, at man taler meget om: nu gør vi op med den politiske styring, nu gør vi op med den politiske dominans i Danmarks Radio. Det er stort set ikke rigtigt. Det ville også have overrasket mig, hvis politikerne herinde ville være med til at fratage politikere magten. Det er de selvfølgelig heller ikke.

Når vi ser på, hvordan bestyrelsen skal sammensættes, er det stadig sådan, at de ni

[Tinning]

medlemmer skal udpeges af Folketinget, og de sidste to skal udpeges af kulturministeren. Så er der lige den sikring, kalder man det, at man ikke både kan være medlem af Folketinget og medlem af bestyrelsen. Men som alle andre har været inde på, er det selvfølgelig ikke noget, der garanterer mod politisering eller politisk dominans. Det er da klart, at ethvert politisk parti finder en eller anden, som ikke tilfældigvis er folketingsmedlem. Vi ved fra TV 2-affæren, at der er gået masser af politik i den sag i løbet af meget, meget kort tid.

Oveni er det stadig væk sådan, at hvert år skal licensens størrelse godkendes, ikke af bestyrelsen eller Danmarks Radio, nej, nej, men selvfølgelig i finansudvalget og af kulturministeren. Jeg vil godt bede kulturministeren forklare mig, hvad meningen er, for den kan jeg ikke helt forstå. Det er nemlig sådan, at vedtægten for Danmarks Radio skal fastsættes af kulturministeren. Der står i bemærkningerne:

»Kulturministeriets beføjelser vil nærmere blive fastsat i en vedtægt for Danmarks Radio.«

Senere i bemærkningerne gøres der opmærksom på, at kulturministeren kan foretage ændringer i vedtægten, uanset om dette er foreslået af bestyrelsen. Det kan jeg ikke læse anderledes, end at kulturministeren kan skrive vedtægten for Danmarks Radio, som det passer kulturministeren. Jeg kan ikke se, hvordan man på en og samme tid kan sige: nu sikrer vi den politiske uafhængighed for institutionen Danmarks Radio, og samtidig sikrer vi, at kulturministeren kan rette i vedtægten for Danmarks Radio, præcis som det passer kulturministeren, fuldstændig uanset hvad bestyrelsen måtte mene.

Det er så himmelråbende selvmodsigende, at jeg oprindeligt troede, at det var en formulering, der kom fra hr. Bilgrav-Nielsen, men det er muligt, at det er kulturministeren, der er kommet med den. Den vil jeg godt have en forklaring på.

Endnu en gang vil jeg understrege, at jeg synes, det var godt, hvis vi kunne samles om at gøre noget for at sikre medarbejderne en egentlig repræsentation.

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Det er et meget væsentligt forslag, vi behandler i dag. Det er også rigtigt, at det har haft en lang forhistorie, men debatten i dag tyder på, at vi er nået til et punkt, hvor man efterhånden er klar til at tage den beslutning, som skal træffes med hensyn til Danmarks Radios fremtid, Danmarks Radios fremtidige styrelse og selvstændighed.

Når jeg siger, at det er et væsentligt forslag, er det, fordi det faktisk er en omlægning og nyudvikling, der skal sættes i gang for Danmarks Radios vedkommende, og en situation, som skal ses i sammenhæng med, hvad vi i øvrigt gør i disse år for at tilpasse vort elektroniske mediesystem til den udvikling, der har fundet sted.

Denne ændring af Danmarks Radios styrelse skal jo ikke ses isoleret. Den skal ses sammen med de andre beslutninger, vi enten har truffet eller skal træffe: etableringen af et TV 2 og nu en tilpasning af Danmarks Radios arbejdsmuligheder til det nye, mere dynamiske mediebillede, vi gerne vil have til at udvikle sig. Derfor skal der skabes mulighed for Danmarks Radio for at tilpasse sig de nye vilkår, for at den kan få en friere stilling, end den hidtil har haft.

Det er vigtigt, tror jeg, at understrege den sammenhæng, for det har noget at gøre med nogle af de spørgsmål, som er rejst, og som er til debat, og som også er lagt frem i forslaget her.

Man kan også mærke, at det slet ikke er nogen let proces. Derved forklares også, hvorfor det har måttet tage så lang tid. Jeg synes, at enkelte dele af debatten her har været lidt præget af, at det kan være svært at løsgøre sig fra fortidens tankemønstre og de hidtidige debatmønstre i og omkring Danmarks Radio. Det er ikke så underligt, fordi det er en meget lang fortid, der skal gøres op med. Det er et meget gammelt system, som nu skal stilles væsentligt om.

Jeg har været glad for at høre de mange udtryk for principiel tilslutning til forslaget, og jeg synes, denne markering af principiel tilslutning ikke skal overskygge den uenighed, der er om en række punkter i forslaget. Jeg er enig med dem, der siger, at det ville være hensigtsmæssigt at få den bredest mulige tilslutning til en lovgivning på basis af dette lovforslag om Danmarks Radio, men vi må også være klar over, at nogle af de ting, der er stillet op som modsætningspunkter,

[Ministeren for kulturelle anliggender]

hvor vi kan se, at meningene skilles her i salen, er områder, hvor der er principper, hvor der er nogle grundholdninger bagved, som der må tages hensyn til, når vi skal se på, om vi kan bøje synspunkterne mod hinanden fra den ene og fra den anden side. Det kræver bøjelighed fra alle, hvis vi skal kunne få bred tilslutning til dette forslag.

Jeg skal tage nogle enkelte af de punkter op, som har været drøftet, for der bliver jo lejlighed til at arbejde videre med dem i udvalget.

Et af de spørgsmål, der har været nævnt, er folketingsmedlemmers mulighed for at være medlemmer af den kommende bestyrelse eller ikke. Jeg vil godt sige, at der ikke dermed er tale om, at man vil afpolitiseres systemet. Det forslag, som ligger her, lægger ikke op til at frigøre Danmarks Radio fuldstændigt fra det politiske system. Det ligger også i, at det er Folketinget, der skal udpege medlemmer til bestyrelsen. Det ligger i, at Folketingets finansudvalg vil få den afgørende indflydelse på licensens størrelse og dermed på det økonomiske grundlag.

Når man må gå ind for – det mener jeg man bør gå ind for – at folketingsmedlemmer ikke kan være medlemmer af bestyrelsen, så er det netop, fordi Folketinget har denne overordnede styringsrolle i forhold til ikke blot Danmarks Radio, men også TV 2. Det har igen at gøre med sammenhængen i de ting, vi foretager os her, når vi lovgiver om det samlede fjernsynssystem, som vi nu bygger op med Danmarks Radio og TV 2 ved siden af, med de særlige rollefordelinger, der vil blive imellem de to kanaler.

Styrelsen for TV 2 er som bekendt sammensat efter særlige principper, og dér er det også fastslået, at medlemmerne af bestyrelsen ikke kan være medlemmer af Folketinget eller omvendt.

Det er væsentligt at se på netop denne begrundelse for, at folketingspolitikere ikke bør sidde i Danmarks Radios bestyrelse, så lidt som de må sidde i TV 2's. Det er finansudvalget, der bliver det afgørende organ med hensyn til at fastlægge økonomien for vort samlede tv-system, både for TV 1 og for TV 2.

Så kan det ikke være hensigtsmæssigt, så kan det ikke være rigtigt, at Folketinget er direkte repræsenteret i styrelserne for den ene af de to institutioner, som finansudvalget

skal have det endelige økonomiske ansvar for. Det er denne frigørelse, som er det væsentlige argument i den retning.

Må jeg tage et andet punkt op, som har været nævnt af flere af ordførerne. Det er spørgsmålet om programrådets virksomhed og programrådets sammensætning. Det er klart, at programrådet skal have den bredde, der er talt om. Det skal ingen være i tvivl om. Det fremgår også af lovforslaget og lovforslagets bemærkninger.

Jeg vil godt gøre op med den myte, som har fået lov til at brede sig – ikke her i salen, men ude omkring i debatten – at dette programråd ikke måtte befatte sig med nogen form for efterkritik, ikke måtte befatte sig med nogen form for kritik eller drøftelse af programmerne. Det er ingenlunde tilfældet. Det er heller ikke tilfældet, som nogle har ment, at programrådet skulle arbejde i en slags stor isolation, hvor de i programrådet talte med sig selv og måske talte lidt med pressen, men ellers ikke havde nogen kontakt med radiosystemet.

Jeg forudsætter – det må være en selvfølge – at programrådet har sine møder, og at Danmarks Radios ledelse, både direktion og bestyrelse, er repræsenteret, således at der kan blive en dialog mellem programrådet og dem, der skal tage signal, der skal tage pejling af programrådets synspunkter, nemlig dem, der har ansvaret for Danmarks Radios løbende ledelse. Bestyrelsen har jo ansvaret for den samlede drift, ikke blot for det økonomiske, men også for, at formålsparagraffer og andet efterleves. Bestyrelsen har det endelige, afgørende ansvar for hele virksomheden og må naturligvis være optaget af at holde sig ajour med, hvad programrådet drøfter. Det er ikke sådan, at de kommer til at arbejde i et tomrum.

Jeg mener stadig væk, at det ikke er hensigtsmæssigt, at medarbejderrepræsentanten, som vi foreslår, ikke har stemmeret, for jeg mener i modsætning til fru Ingerlise Koefoed, at når vi reducerer bestyrelsen til det halve af, hvad Radorrådet er, så må også medarbejderrepræsentationen reduceres tilsvarende og til ét medlem. Ellers er det en urimelig overbalance i forhold til den placering og den balance, der hidtil har været.

Jeg mener, der er argumenter for, at medarbejderrepræsentanten ikke bør have stemmeret, fordi man understreger denne sam-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

mensætning af en bestyrelse for et offentligt organ med udgangspunkt i besættelsen af bestyrelsesposterne fra Folketinget med folketingsmedlemmers valg af bestyrelsesmedlemmerne. Med den argumentation, som også er givet i sin tid ved TV 2-forslaget, vil der være adskillige begrundelser for, at i en institution som den, vi her har med at gøre, har medarbejderrepræsentanten ikke stemmeret.

Men som jeg sagde tidligere, er også regeringen interesseret i at arbejde på i udvalget at få bred tilslutning til dette forslag. Vi er indstillet på at drøfte alle de ting, som står os imellem, men med det udgangspunkt, at vi naturligvis må fastholde nogle af de principper. Vi må så se, hvilke af dem vi vil kunne bevæge os på, når vi kommer til udvalgsarbejdet.

Med adresse til hr. Tinning, som talte om vedtægten og om ministerens kompetence i den forbindelse, vil jeg gentage, at man tager fejl, når man går ud fra, at dette forslag betyder en løsgørelse af Danmarks Radio fra det politiske system i den forstand, at der ikke mere er en kobling. Det er der ved udpegningen af bestyrelsen og ved kontrollen af vedtægten, og det er der navnlig ved den økonomiske kompetence, med licensvedtagelsen, som sker i Folketingets finansudvalg efter indstilling fra ministeren.

Lad mig slutte med at sige, at jeg har noteret mig den almindelige opslutning, der har været til hovedprincipperne i forslaget. Det synes jeg lover godt for, at vi omsider kan komme igennem med den modernisering af Danmarks Radios styrelse og arbejdsform, vi må have igennem nu, hvis vi skal kunne træffe beslutning på rette tidspunkt i relation til den medieudvikling, som finder sted.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil selvfølgelig takke ministeren for åbenheden over for drøftelser under udvalgsbehandlingen. Jeg beklager den måde, man har anbragt medarbejderen i bestyrelsen på. Det er selvfølgelig kedeligt med reduktionen, men det er ikke det, der er min hovedindvending. Den er, at den ene medarbejder skal sidde i bestyrelsen og være tandløs og ikke have anden indflydelse end at få lov til at lukke munden op en gang imellem og sige

lidt, men ikke have nogen stemmeret. Det føler jeg fortidigt. Sådan behandler man ikke medarbejdere nu om stunder.

Povl Brøndsted (V):

Jeg havde bedt om ordet i fortsættelse af ordførerrækken, men det gør ikke så meget, at jeg kommer ind, efter at ministeren har talt.

Som helhed mener jeg, at lovforslaget er udtryk for en tiltrængt modernisering af Danmarks Radios styrelse, men når jeg alligevel tager forbehold over for forslaget, er det, fordi jeg finder, at det er en urimelighed, at Folketingets partier kan udpege medlemmer, men ikke må udpege Folketingsmedlemmer. Det er en diskriminering af Folketinget selv, at vi tager en sådan beslutning, og derfor kan jeg ikke gå med til det. Vi kan udpege amtsfolk, vi kan udpege kommunalpolitikere, men vi har altså diskrimineret Folketingspolitikere.

Jeg kan heller ikke helt tage ministerens parallelitet med TV 2's bestyrelse. Der er den forskel, at her er det ikke Folketinget, der skal udpege medlemmer. Ministeren kan udpege, hvem han vil, men altså ikke Folketingsmedlemmer. Det er noget helt andet. Vi skal finde kvalificerede folk fra vor egen midte, men vi må ikke tage midten, der er Folketinget, med. Det kan jeg ikke lide, og derfor tager jeg forbehold over for lovforslaget som helhed.

Jeg synes også, at det er lidt utidigt at blande tingene sammen midt i et Radiorådsforløb. Vi fik et nyt Radioråd sidste år for en 4-årig periode, og det skal udskiftes den 1. april 1990. Lad os bare vedtage lovforslaget i denne samling, hvis man kan blive færdig til det. Det er godt at have god tid til at forberede forretningsordener osv., osv., men lad Radiorådet sidde sin tid ud. Der er ikke noget, der haster. Det er godt, vi får noget sat i gang, men det haster ikke.

Derfor mener jeg, at ikrafttrædelsestidspunktet for den nye lov bør være den 1. december 1990.

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Det var jo interessant. Jeg er enig med fru Ingerlise Koefoed, der sagde, at det ser ud

[Poulsgaard]

til, at der skal ske lidt af hvert i kulturudvalget denne gang. Det var interessant.

Jeg har et spørgsmål til Venstres ordfører, hr. Povl Brøndsted: er det fuldstændig som enkeltperson, han udtaler sig? Eller er der nogen i Venstres gruppe, der deler hr. Povl Brøndsteds indstilling, som jeg personlig deler?

(Kort bemærkning).

Povl Brøndsted (V):

Vor ordfører, hr. Helge Sander, har givet udtryk for gruppens mening. Jeg sagde, at jeg som medlem af gruppen personligt har taget det forbehold, jeg er kommet med.

Tastesen (S):

Den tvivl, jeg havde, da jeg holdt min ordførertale i første omgang, om, hvorvidt det overhovedet kunne betale sig at sende dette lovforslag til udvalgsbehandling eller ej, er forsvundet under debatten her. Jeg har fundet ud af, at forslaget er fremlagt til mere åben forhandling i Folketingets udvalg, end man på forhånd kunne have tænkt sig.

For det første sker der ting undervejs i en Folketingsdebat. Jeg blev lidt skuffet over SF. Så kan jeg jo glæde mig over, at CD går ind for, at radioens bestyrelse skal være så stærk som mulig. Det forstår jeg på den måde, at radiobestyrelsen også skal være med til at bestemme, hvem der skal være programchef for de vigtige medier, vi har her.

For det andet forstår jeg, at i forbindelse med spørgsmålet, om Folketingsgrupperne skal være frit stillet ved valg, om det skal være Folketingsmedlemmer eller ej, er der bred tilslutning hos mange medlemmer af regeringspartierne Folketingsgrupper til, at det vil være en god sag, at det må partierne selv finde ud af.

Jeg må sige til ministeren, at den argumentation, han kom med, godtager jeg ikke. Det vil have principiel betydning i forhold til en lang, lang række andre organer, hvortil der skal udpeges medlemmer af Folketinget, hvor nøjagtig den samme problematik og argumentation, som ministeren bruger her, kan anvendes, f.eks. i ligningsråd. Jeg må sige, at det er en underkendelse af Folketingsmedlemmets ligeret i forhold til valg til forskellige organer, hvis det skulle blive vedtaget.

Jeg er glad for, at synspunktet vedrørende amtsprogramrådene har vundet tilslutning.

Endelig synes jeg, at selv om ministeren ikke kan give den fulde indrømmelse, så er selve det, at han vil forhandle, en indrømmelse. Når 24 bliver til 12, er det en halvering. Når 2 divideres med 2, bliver det 1, og så må det ud fra en hvilken som helst konsekvensvurdering føre til, at den nye Danmarks Radios bestyrelse får 12 medlemmer, hvoraf det ene bliver en medarbejderrepræsentant med stemmeret, og det er vel slet ikke så ringe endda som et forlig i denne sag.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil godt over for hr. folketingsmedlem, hr. radiatorrådsmedlem, hr. Povl Brøndsted gøre opmærksom på – hvis ikke det skulle være noget, der sådan umiddelbart foresvæver ham – at det egentlig er en ganske god ting i dansk demokrati, at vi har denne tredeling af magten mellem den lovgivende, den udøvende og den dømmende. Derfor synes jeg, det er meget væsentligt, at man undgår at få blandet disse tre begreber sammen. Jeg synes ikke, det kun er en diskussion om Danmarks Radios bestyrelse, men en generel diskussion, vi burde tage om disse ting.

Hr. Povl Brøndsted og hr. Tastesen er i denne sag uenige med medlem af mediekommissionen fru Birte Weiss, der klart gik ind for, at Folketingsmedlemmer ikke burde sidde i Danmarks Radios bestyrelse. Jeg vil gerne gøre de herrer opmærksom på, at hvis man nu gik med på ideen om, at det skulle være muligt, så ville det i sig selv forhindre, at vi kunne reducere Danmarks Radios bestyrelse fra de nuværende 24 til 11 medlemmer – medmindre vi da vil acceptere, at hele Danmarks Radios bestyrelse blev Folketingsmedlemmer. Så fik vi for alvor cementeret den tilstand, der i nogen grad gælder i dag, at Danmarks Radios bestyrelse er et minifolketing. Det er simpelt hen en forudsætning, at vi beslutter det her, når vi ikke vil have mere end disse 11 medlemmer i bestyrelsen.

Jeg vil godt takke kulturministeren for bemærkninger om dette spørgsmål og om andre især i henseende til, at der er tale om en helt ny konstruktion i forhold til det, der er gældende i dag. Det afgørende bliver til syvende og sidst, hvilken konstruktion de nye vedtægter får, som vil blive udarbejdet i et

[Bilgrav-Nielsen]

samspil mellem den nye bestyrelse, driftsledelsen og kulturministeren. Det bliver dér, man for alvor kan sætte gang i den meget hårdt tiltrængte afbureaukratisering og demokratisering i Danmarks Radio, som vi mener er nødvendig, hvis man hurtigt skal kunne indrette sig på den nye mediesituation. Vi synes, Danmarks Radio fortjener at få denne hjælp til modernisering, der her er tale om.

Jeg håber, at vi i løbet af en måneds tid kan gøre dette lovforslag færdigt, så det kan blive vedtaget i god tid, inden Folketinget sendes på sommerferie.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Må jeg minde om forretningsordenens § 26, hvor der står: »Medlemmerne . . . benævnes: hr., fru eller frøken med tilføjelse af navn uden titel.«

Poulsgaard (FP):

Jeg kan heller ikke godtage ministerens forsvar for, at folketingsmænd nu skal ud af Radiorådet. Hele den debat, er det ikke noget, aviserne, journalisterne har skabt? Er det ikke, fordi hr. Erhard Jakobsen somme tider har været lidt for dygtig derude, og så er man blevet sur på ham? Så har man tænkt: hvis vi laver en lov, der siger, at folketingsmænd ikke kan sidde i Radiorådet, så kunne man komme af med hr. Erhard Jakobsen.

Hvordan er denne debat opstået? Er det et folkeligt krav, eller er det noget, nogle formiddagsaviser har kørt? Jeg tror absolut ikke, at det er et folkeligt krav. Dét er jeg enig med hr. Povl Brøndsted.

Som jeg har sagt én gang, har medarbejderne stemmeret, såfremt de har dansk indfødsret, og så kan de selvfølgelig vælge deres folketingsmænd, og via deres folketingsmænd har de repræsentation i Danmarks Radio.

Jeg ved godt, at hr. Bilgrav-Nielsen nu igen holder en af de sædvanlige taler, men jeg har lyst til at stille hr. Bilgrav-Nielsen et spørgsmål, inden jeg går over til ministeren. Hr. Bilgrav-Nielsen stod her med store armbevægelser. Det er jo også en sejrens dag for hr. Bilgrav-Nielsen, så jeg kan godt forstå, at han er lidt stolt. Nu skulle der ske demokratisering i Danmarks Radio. Jamen hr. Bilgrav-Nielsen: er folketingsmænd da ikke valgt på demokratisk grundlag? Hvilken de-

mokratisering skulle der være i, at man indskrænker nogle menneskers frihedsrettigheder og valgbarhed? Det er det, man gør. Jeg kalder det det modsatte af demokratisering. Jeg kalder det tendenser til ensretning.

Ministeren siger her, at det er finansudvalget, der har det sidste ord, og det er da rigtigt, at det er finansudvalget, der skal godkende licensstigninger. Her er folketingsmænd gode nok. Her må de godt have indflydelse. Men de må ikke vælges via deres folketingsgruppe. Via deres vælgere må de ikke vælges.

Jeg forstår det simpelt hen ikke, og derfor håber jeg, at dette lovforslag får en lang og trang vej igennem huset her. Normalt er jeg ikke tilhænger af bureaukratisering, men denne gang må bureaukratiet godt arbejde tungt og sendrægtigt.

Tinning (VS):

Jeg synes, debatten har vist, at der er to spørgsmål, som står i centrum, og det her med, om man nu må være folketingsmedlem eller ej, er ikke et af dem.

Jeg mener, det ene hovedspørgsmål er medarbejderrepræsentationen. Kulturministeren forsøgte at forklare, hvorfor der stadig skulle være medarbejderrepræsentation, dog uden at medarbejderen skulle have stemmeret. Jeg forstod det ikke. Jeg tror, kulturministeren gengav det, der står i bemærkningerne til § 8, stk. 1, hvor man også forsøger at forklare det. Jeg har det på præcis samme måde med det afsnit; det forstår jeg heller ikke. Jeg tror, det hænger sammen med, at det er komplet og aldeles ulogisk og uforklarligt. Hvorfor skal medarbejderne have repræsentation i bestyrelsen uden at måtte stemme?

Jeg mener simpelt hen ikke, det er muligt at forklare. Derfor kan det godt være, at det bliver sådan alligevel. Vi vedtager ret mange ting herinde, som det ikke er muligt at forklare.

Men jeg synes alligevel, det er godt at vide, at Det Radikale Venstre har fremsat et forslag, hvor man går ind for, at medarbejderne selvfølgelig skal repræsenteres i bestyrelsen, og hvor man også går ind for, at disse medarbejdere selvfølgelig skal have stemmeret. Det er også godt at vide, at der faktisk er et flertal sammen med Det Radikale Venstre, der støtter sådan et synspunkt. Så må vi se,

[Tinning]

hvad det ender med, men vi kan i hvert fald konkludere, at indtil nu har et flertal givet udtryk for, at det ville være en god idé, at medarbejderrepræsentanterne fik stemmeret.

Det andet hovedpunkt er dette med vedtægterne. Hr. Bilgrav-Nielsen, som ved en del om disse ting, ikke mindst fordi han har været centralt placeret i forhandlingsforløbet hele vejen igennem, sagde nogenlunde: det afgørende bliver til syvende og sidst udformningen af vedtægterne. Der skal vi se, om det bliver til noget med afbureaukratiseringen, bliver til noget med smidiggørelsen, bliver til noget med opbygningen af en mere effektivt fungerende institution.

Hvis det er så afgørende – og det tror jeg at hr. Bilgrav-Nielsen har ret i – så synes jeg, at kulturministeren skylder os en forklaring på, hvordan det kan være, at kulturministeren kan foretage ændringer i vedtægten, uanset om dette er foreslået af bestyrelsen. Man kan da ikke på en og samme tid sige: nu søger vi at opbygge en institution, der – inden for nogle af Folketinget fastlagte rammer selvfølgelig, altså inden for de rammer, som vi fastlægger i Folketinget – skal have lov til at fungere rimelig selvstændigt, og så samtidig holde fast i, at kulturministeren på et hvilket som helst tidspunkt kan lave om på vedtægterne, når det passer kulturministeren. Jeg forstår det ikke.

Jeg synes, at kulturministeren skal forsøge at forklare mig det punkt, for dér er det måske muligt at nå frem til noget, som jeg kan forstå i modsætning til spørgsmålet om medarbejderindflydelse og manglende stemmeret.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

I debatter her i Folketinget plejer hr. Poulsgaard ellers at udtrykke en meget stor skepsis over for folketingsmedlemmer, i hvert fald over for alle andre folketingsmedlemmer end dem, der er valgt for hans eget parti. Derfor vil jeg godt spørge hr. Poulsgaard: hvorfor er det så vigtigt, at det er folketingsmedlemmer, der skal sidde i Danmarks Radios ledelse?

Folketingsmedlemmer er valgt til at sidde i Folketinget. Men jeg tror da ikke, at befolkningen accepterer, at folketingsmedlemmer – ud over at være valgt hertil og have al den indflydelse, som vi har ved at være valgt her

– også skal sidde, for nu at sige det som hr. Poulsgaard måske ville sige det, og brede sig alle mulige andre steder, hvor der skal træffes beslutninger.

Jeg forstår ikke rigtig, at hr. Poulsgaard er så begejstret for tanken om, at det netop i Danmarks Radio skal være folketingsmedlemmer. Hvorfor ikke bruge alle de andre gode kræfter, vi har rundt omkring i partierne, til at repræsentere vores interesser?

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Nogle mennesker kan overkomme det utrolige. Der er nogle, der sagtens kan klare både at være folketingsmænd, sidde i Euro-parådet og starte Aktive Lyttere. Andre kan være jurister, og de kan have et stort parti, og der er en masse mennesker, der simpelt hen har en fabelagtig arbejdsevne.

Hvorfor var det så vigtigt, spurgte fru Ingerlise Koefoed, at folketingsmænd kunne sidde i Radiorådet? Når vi ved, at det, der bliver nævnt i fjernsynet, f.eks. er det, som hele Danmark diskuterer, og det er fjernsynet, der former holdninger på en hel masse områder, så kan vi da godt vælge nogle mennesker, der er fuldstændig ukendte for den brede masse, men det tager år, det tager tid at få gennemslagskraft. Hvis hr. Erhard Jakobsen ikke havde været folketingsmand, ikke havde været borgmester i Gladsaxe, men havde været hr. Erhard Jakobsen fra den jyske hede f.eks., så var der ikke én, der havde interesseret sig for ham.

Vi har folkets tillid. Det er derfor, vi er blevet valgt herinde. Derfor forventer befolkningen af os, at vi fører de synspunkter frem, som de har valgt os på. Hvis vore synspunkter er, at vi er uenige med Danmarks Radio, så har vi selvfølgelig større gennemslagskraft, større muligheder for at gå i rette med journalister end en ganske tilfældig mand, der bliver valgt.

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Jeg skal først sige et par ord til hr. Tinning om formuleringen med hensyn til vedtægterne og kulturministerens kompetence. Det er i øvrigt en formulering, som er ganske parallel med, hvad der står i loven om TV 2.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Når den er affattet på den måde, er det, fordi den udtrykker det, som altid vil være tilfældet, når der er et indstillende organ, som kommer med en indstilling – i dette tilfælde om vedtægterne – og så den ansvarlige, som skal træffe beslutning om disse vedtægter. Der er det en selvfølge, at ministeren kan ændre i den indstilling, der kommer, når det skønnes nødvendigt.

Jeg aner bag ved hr. Tinnings bemærkningerne nogle holdninger, som var de samme, da man drøftede de forskellige formuleringer i TV 2-loven, hvor det også er præciseret nogle steder, hvor ministeren har kompetencen, at han faktisk har kompetencen. Man går ud fra, at en minister fungerer i et politisk tomrum og ikke har nogen som helst hensyn at tage til nogen sider. Det, der er tale om her, er, at der er en politisk kompetence, som er præciseret over for en myndighed eller et organ, som er indstillende på området, og deri er der ikke noget anderledes end andre steder.

Så skal jeg kun sige til afslutning, at jeg da godt forstår, at hr. Tastesen ikke kan acceptere min argumentation for, at folketingsmedlemmer ikke bør være medlemmer af bestyrelsen. Det kan jeg godt forstå ud fra det, der hele tiden har været hr. Tastesens opfattelse. Jeg mener, min opfattelse er den rigtige ud fra den betragtning, som jeg anlægger, men som det ikke skulle undre mig hvis hr. Tastesen ikke føler trang til at anlægge, for hr. Tastesen var jo ikke med i det flertal, som vedtog TV 2.

Jeg ser dette problem i høj grad som et spørgsmål, som har at gøre med, at vi nu med et folketingsflertal har vedtaget og har planlagt en helhed i vort tv-system. Et TV 1, eller hvad man vil kalde det, Danmarks Radios TV og Danmarks Radios radio, og så TV 2, som i sidste ende har finansudvalget som det organ, det sted, hvor de økonomiske vilkår for dette system som helhed afgøres. Det er det afgørende.

Derfor bør en af disse bestyrelser, ikke folketingsmedlemmerne, have en særplacering, som gør, at den får en særlig indflydelse på hele systemet, og den er henlagt til det økonomiske, til finansudvalget.

Det er baggrunden for, at vi også her må have nogle linjer, som er klare i forløbet, på samme måde som vi søger at få en større klarhed end i kompetencefordelingerne i

Danmarks Radio. Her ser jeg en indre sammenhæng, som for mig er temmelig afgørende.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Nej, jeg går ikke rundt og tror, at en kulturminister opererer i et politisk tomrum. Man skulle da godt nok også være ufattelig naiv, hvis man troede det, når man er et sted midt i 30'erne og efter 5-6 år herinde.

Men der er noget andet, jeg ikke kan forstå. Ganske vist står der i den foreslåede § 9, stk. 3, at ministeren for kulturelle anliggender fastsætter efter indhentet udtalelse fra bestyrelsen en vedtægt for Danmarks Radio. Det er en af de sædvanlige bestemmelser, som overhovedet ikke kunne anfægte mig. Men det, jeg så ikke kan forstå, og det kan vi muligvis få opklaret yderligere i udvalgsarbejdet, er bemærkningen, når det skal forklares yderligere, omme i bemærkningerne til lovforslaget, hvor der så står:

»Kulturministeren kan foretage ændringer i vedtægten, uanset om dette er foreslået af bestyrelsen.«

Men det siger sig selv, hvis det sigter på den situation, hvor man laver vedtægterne, at i den forbindelse skriver kulturministeren sine vedtægter, sådan som kulturministeren synes de skal være, selvfølgelig afhængigt af de politiske omstændigheder. Hvis det bare er det, det betyder, så er det en selvfølgelighed, og så har jeg ikke noget at sige til det.

Hvis det derimod betyder, at kulturministeren kan foretage ændringer i vedtægten, når kulturministeren i øvrigt kan samle politisk flertal til det, altså også ved senere lejligheder, så synes jeg, det er interessant. Det var det, jeg troede det betød. Hvis det ikke betyder det, så gør det ikke så meget, men det kan jeg prøve at få opklaret under udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

[Første næstformand]

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 199:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. (Lokal radio- og fjernsynsvirksomhed).

Af ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen).

(Fremsat 18/2 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Tastesen (S):

Om det lovforslag, vi nu har til behandling, er der at sige, at her er der ikke noget konstateret flertal på forhånd, så det vil sige, at der skulle være visse chancer for, at Folketingets medlemmer, folketingsflertallet, i denne sag kan komme til at øve indflydelse, så forslaget får et fornuftigt indhold efter behandling i udvalget.

Det allervigtigste er finansieringsgrundlaget både for radio og tv. Men her har regeringen intet nyt at melde. Man har ikke kunnet skaffe flertal for reklamefinansiering, og man er imod offentlig finansiering.

Socialdemokratiet har sammen med SF fremsat forslag om offentlig finansiering efter tredjedelsmodellen, og det vil vi søge at skaffe flertal for under udvalgsbehandlingen.

Det er imidlertid uanstændigt, når regeringen foreslår, at dagbladene skal have ret til selvstændig radio- eller tv-virksomhed, som helt klart vil være finansieret af en del af de midler, som det offentlige yder til dagspressen, et beløb, der samlet når op på omkring 500 mill. kr.

Hvis man spurgte befolkningen, om der burde ydes offentlig støtte til dagspressen, og samtidig spurgte, om der burde ydes offentlig støtte til nærradio og lokal-tv, så er jeg overbevist om, at de, som vil støtte de elektroniske medier, er mindst lige så mange som dem, der vil støtte dagspressen. De nye medier har givet en fantastisk udvidelse af yt-

ringsmulighederne og dermed ytringsfriheden, i og med at nye grupper er kommet til orde i den offentlige debat til glæde og gavn for vort demokrati.

Jeg vil dernæst udtale min store forundring over, hvordan der føres mediepolitik om vigtige spørgsmål, der kun nævnes i bemærkningerne til lovforslaget. I bemærkningerne til lovforslaget står der: »Ved internationale aftaler, som er nødvendige for at undgå forstyrrelser mellem tv-stationerne, er der i det såkaldte UHF-frekvensområde sikret Danmark frekvenser til to landsdækkende sendernet samt enkelte frekvenser herudover.«

Indtil for nylig var det en antagelse hos os, der har beskæftiget os med mediepolitik, at ud over TV 2 skulle den landsdækkende frekvens bruges af lokal-tv, der skulle dele en sendermast i hvert regionalt område og dermed sikre, at lokal-tv kunne ses i en hel region. Denne løsning blev stærkt anbefalet af Post- og Telegrafvæsenet som den mest hensigtsmæssige, og vi er givetvis mange, der syntes, at det ville være en god idé.

Men nu er P&T kommet på andre tanker. Danmarks Radio skal ikke længere anvende VHF-frekvensen, som man gør i øjeblikket. Danmarks Radio skal sammen med TV 2 ind på de landsdækkende UHF-frekvenser. VHF-frekvensen skal P&T bruge til andre, erhvervsmæssige formål. Lokal-tv skubbes ned på den plads med svagere sendermuligheder, der herefter bliver tilbage.

Det er en utrolig dårlig information, P&T her har givet os, der som politikere skal træffe beslutninger. Eller forholder det sig sådan, at det er P&T, der træffer beslutningerne, og så skal vi, Folketinget, Radiorådet, regeringen, rette os derefter?

Vigtige politiske beslutninger skal være velbegrundede, og de skal træffes af Folketinget. Derfor er det nødvendigt med en særdeles grundig vurdering af fremtiden for lokal-tv efter de meldinger, som dette lovforslag med dets bemærkninger er udtryk for.

Jeg siger ikke hermed, at Danmarks Radio ikke skal flytte fra VHF til UHF, men beslutninger om kulturpolitik skal ikke kun være økonomisk begrundede for dermed at bedre økonomien for TV 2 betalt ved at påtvinge seerne på TV 1 nye omkostninger på ca. 1.000 kr. pr. familie. Der kunne jo også være den mulighed – og det bør P&T overveje – at